



UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Jaarrapportage onderzoek Expeditie durven, delen, doen (1-10-2008 t/m 30-09-09): Da Vinci College

Schellings, G.; Blom, S.

Publication date
2009

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Schellings, G., & Blom, S. (2009). *Jaarrapportage onderzoek Expeditie durven, delen, doen (1-10-2008 t/m 30-09-09): Da Vinci College*. Instituut voor de Lerarenopleiding.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Format jaarrapportage onderzoek Expeditie durven, delen, doen 1/10/2008 t/m 30/09/2009 + wijzigingen activiteitenplan 1/10/2009 t/m 30/09/2010

Tabel 1

| Onderzoek en onderzoeker | |
|--|---|
| Titel onderzoek | Talentontwikkeling op een Transparante School |
| Naam school | Da Vinci College (vestiging Kagerstraat) |
| Naam onderzoeker(s) + taakverdeling (projectleider en overige onderzoekers) | Dr Sarah Blom, ILO projectleider, <i>begeleiding docent-onderzoekers, v.a.0 1-08-09)</i> Dr Jaap Schuitema <i>(ILO; senior onderzoeker, begeleiding, data-analyse en rapportage, tot 15-06-09)</i> Dr Gonny Schellings <i>(ILO; senior onderzoeker, rapportage, v.a. 01-09-09)</i> Dr Martine Braaksma <i>(ILO; senior onderzoeker, data-analyse, v.a. 01-09-09)</i> Dr Femke van Geijssel <i>(ILO; senior onderzoeker vergelijkende case-studie)</i> Koen Elzerman, Siebrigje Dijk <i>(ILO; Studentassistenten, incidenteel)</i> |
| Instelling | Instituut voor de Lerarenopleiding (ILO); Universiteit van Amsterdam SCO-Kohnstamm Instituut; Universiteit van Amsterdam (penvoerder) |

Tabel 2

| (indien van toepassing) Gewijzigde onderzoeksvraag(en)/ probleemstelling(en) in jaar 2008/2009 en reden voor wijziging |
|---|
| <p>Overkoepelende onderzoeksvraag: Op welke wijze beïnvloedt de Transparante School de talentontwikkeling van leerlingen?</p> <p>Wijziging: De visie van de school op deze begrippen is en blijft in ontwikkeling. De termen “Transparante School” en “Talentontwikkeling” worden opgevat als <i>dynamische</i> concepten. Het onderzoek is zowel gericht op het volgen van de ontwikkeling in de visie van de school en op het zichtbaar maken van de invloed van de Transparante School op de talentontwikkeling van de leerlingen. De transparante school wordt in het onderzoeksplan nog gekarakteriseerd door drie kernbegrippen: <i>betekenisvol leren, welbevinden en motivatie</i>. Tijdens de onderzoeksuitvoering worden de kernelementen verder gespecificeerd in ‘<i>open leergemeenschap, betekenisvol leren en diversiteit</i>’ (zie bijlage 1: visiestuk van de stuurgroep, juli 2008). Talentontwikkeling wordt geoperationaliseerd aan de hand van leerlingrollen en bijbehorende competenties uit het leerlingportfolio. Het leerlingportfolio definieert vijf rollen die symbool staan voor beroepsgroepen en die bedoeld zijn om houvast en structuur te geven aan de ontwikkelijn voor de leerling. Elke rol bestaat uit vier competenties. In totaal wordt er in het leerlingportfolio gebruik gemaakt van elf verschillende competenties (zie bijlage 2: leerlingportfolio).</p> <p>Onderzoeksvraag deelprojecten: Op welke wijze beïnvloedt het deelproject de talentontwikkeling van leerlingen?</p> <p>Wijziging: De Transparante school wordt gerealiseerd in verschillende deelprojecten, waarvan vier projecten worden onderzocht. Deze vier deelprojecten zijn gericht op een gedeeltelijke realisering van de beoogde talentontwikkeling en hebben zo hun eigen vraagstelling. Elk</p> |

deelproject beantwoordt een deel van de algemene onderzoeksvraag. Per deelproject wordt ook de vraag beantwoord in hoeverre het deelproject past binnen het concept van de Transparante school.

Onderzoeksvraag Vergelijkende case studie: Hoe vinden de veranderingen binnen de afzonderlijke scholen plaats, en hoe beïnvloeden de veranderingen op de school de motivatie van leerlingen en uiteindelijk hun talentontwikkeling?

Wijziging: De effecten van de innovatie in beide scholen wordt niet met elkaar vergeleken, maar de verklaringen voor die effecten in beide contexten wel. Reden voor wijziging: De betrokken scholen blijken op voorhand niet direct belang te hebben bij de vergelijkende casestudy. De aard en fase van de innovatie en de schoolcontext wijken op veel punten van elkaar af. Ten tweede: het eigen karakter van de vergelijkende casestudy ten opzichte van het overkoepelende DDD-onderzoek is (nog) niet goed aan te geven.

Tabel 3

| | Uitgevoerde onderzoeksactiviteiten (t/m 30-9-2009) | Instrumenten | Objecten van onderzoek | Kosten + dagen | | | | | | | | | |
|--------------------|---|-------------------------------|---|--|-----|-----|--------|--------------------|----|--------|-----------|---|-------|
| 1. | <p>Schoolbreed onderzoek:</p> <p>Databestand aanleggen en onderhouden. Instrumenten afnemen. Data-invoer en analyse. Rapportage.</p> | Vragenlijst | <p>Leerlingen uit 1^e en 2^e klassen</p> <p>Leerlingrapportages over leersstrategieën, motivatie en de ervaren sfeer op school.</p> | <p>Kosten: 13.250 euro</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>wie</th> <th>dag</th> <th>Kosten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Senior-onderzoeker</td> <td>15</td> <td>11.250</td> </tr> <tr> <td>Assistent</td> <td>5</td> <td>2.000</td> </tr> </tbody> </table> <p>Overgeheveld uit 2007-2008: 4 dagen van onderzoeker: 3.000 euro</p> | wie | dag | Kosten | Senior-onderzoeker | 15 | 11.250 | Assistent | 5 | 2.000 |
| wie | dag | Kosten | | | | | | | | | | | |
| Senior-onderzoeker | 15 | 11.250 | | | | | | | | | | | |
| Assistent | 5 | 2.000 | | | | | | | | | | | |
| 2. | <p>TOP-uren onderzoek:</p> <p>Data-analyse. Rapportage.</p> | Interviews Learner reports | <p>Docenten Leerlingen</p> <p>Het onderzoek belicht de participatie van leerlingen aan de TOP-uren, de verwachtingen en ervaringen van de leerlingen met de TOP-uren en de ervaren leeropbrengsten.</p> | <p>Kosten zijn overgeheveld</p> <p>Overgeheveld uit 2007-2008: 8 dagen van onderzoeker: 6.000 euro</p> | | | | | | | | | |

| 3. | <p>Vier Deelprojecten¹:</p> <p>In samenwerking met de docent-onderzoekers: Uitwerken onderzoeksplannen; onderzoeksactiviteiten vinden plaats op drie verschillende niveaus binnen de ontwerpcyclus: (1) beschrijving ontwerp zoals bedoeld. (2) uitgevoerd curriculum. (3) talentontwikkeling bij leerlingen. Data-invoer en analyse. Overlegactiviteiten.</p> <p>Training en begeleiding docentonderzoekers.</p> <p>¹= De deelprojecten betreffen: Peersupport; Leerlingen en onderwijzend leren; Virtuele en fysieke uitwisseling met Marokko; Virtueel museum</p> | <p>Documentanalyse Learner reports Interviews Vragenlijst</p> <p>Cursus 'methodologie' voor docent-onderzoekers (zes bijeenkomsten)</p> | <p>Docenten en leerlingen</p> <p>Binnen elk deelproject wordt nagegaan of talentontwikkeling bij de leerlingen wordt bevorderd. Talentontwikkeling wordt geoperationaliseerd aan de hand van het leerlingportfolio (zie bijlage 2).</p> <p>De onderzochte leerlingrollen en competenties die grotendeels af te leiden zijn uit het leerlingportfolio: "Ik als docent en coach" "ik als docent" "ik als kunstenaar" "burgerschapscompetenties en attitudes (openheid, kritisch denken)".</p> | <p>Kosten: 39.150 euro</p> <p><i>Specificatie onderzoekstijd: Begeleiding: 18 dagen Data-analyse: 13 dagen Cursus: 10 dagen</i></p> <table border="1" data-bbox="1637 427 2047 568"> <thead> <tr> <th>wie</th> <th>dag</th> <th>kosten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Senior-onderzoekers</td> <td>41</td> <td>30.750</td> </tr> <tr> <td>Assistent</td> <td>21</td> <td>8.400</td> </tr> </tbody> </table> | wie | dag | kosten | Senior-onderzoekers | 41 | 30.750 | Assistent | 21 | 8.400 |
|---------------------|--|--|---|---|-----|-----|--------|---------------------|----|--------|-----------|----|-------|
| wie | dag | kosten | | | | | | | | | | | |
| Senior-onderzoekers | 41 | 30.750 | | | | | | | | | | | |
| Assistent | 21 | 8.400 | | | | | | | | | | | |
| 4. | <p>Vergelijkende casestudy</p> | <p>Interviews</p> | <p>Stuurgroep</p> | <p>Kosten: 3.750 euro</p> <table border="1" data-bbox="1637 1007 2047 1114"> <thead> <tr> <th>wie</th> <th>dag</th> <th>kosten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Senior-onderzoeker</td> <td>5</td> <td>3.750</td> </tr> </tbody> </table> | wie | dag | kosten | Senior-onderzoeker | 5 | 3.750 | | | |
| wie | dag | kosten | | | | | | | | | | | |
| Senior-onderzoeker | 5 | 3.750 | | | | | | | | | | | |
| 5. | <p>Overleg en uitwisseling</p> | <p>Intern overleg ILO Bijwonen DDD-conferenties/vergaderingen.</p> | <p>ILO-onderzoekers</p> | <p>Kosten: 3.750 euro</p> <table border="1" data-bbox="1637 1182 2047 1289"> <thead> <tr> <th>Wie</th> <th>dag</th> <th>kosten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Senior-onderzoekers</td> <td>5</td> <td>3.750</td> </tr> </tbody> </table> | Wie | dag | kosten | Senior-onderzoekers | 5 | 3.750 | | | |
| Wie | dag | kosten | | | | | | | | | | | |
| Senior-onderzoekers | 5 | 3.750 | | | | | | | | | | | |
| | | | <p>Totaal: <i>Overgeheveld uit 2007-2008: 12 dagen van onderzoeker:</i></p> | <table border="1" data-bbox="1637 1294 2047 1394"> <thead> <tr> <th>wie</th> <th>Dag</th> <th>kosten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Senior-onderzoekers</td> <td>66</td> <td>49.500</td> </tr> </tbody> </table> | wie | Dag | kosten | Senior-onderzoekers | 66 | 49.500 | | | |
| wie | Dag | kosten | | | | | | | | | | | |
| Senior-onderzoekers | 66 | 49.500 | | | | | | | | | | | |

| | | | | | | |
|--|--|--|------------|---------------------|----|---------------|
| | | | 9.000 euro | Student-assistenten | 26 | 10.400 |
| | | | | Totaal | | 59.900 |

Tabel 4

| Resultaten op basis van het onderzoek t/m 30/9/2009 | | | |
|---|---|--|--|
| Geef specifiek per onderzoeksvraag aan welke resultaten in het jaar 2008/2009 behaald zijn t.o.v. het jaar 2007/2008 | | | |
| | Onderzoeksvraag | Resultaten 2008/2009 | Resultaten 2007/2008 |
| 1 | <p>Top-uren onderzoek</p> <p>In welke mate dragen de TOP-trajecten bij aan de ontwikkeling tot Transparante school en de talentontwikkeling van leerlingen?</p> <p>De onderzoeksvragen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoeveel en welke leerlingen worden bereikt met de TOP-trajecten? 2. Welke redenen hebben leerlingen om mee te doen aan de TOP-lessen? 3. Voldoet het aanbod en de inhoud van de TOP-lessen aan de verwachtingen van leerlingen? 4. Wat leren leerlingen tijdens de TOP-lessen? | <p>Afgeronde Rapportage (zie bijlage 3).</p> <p>Samenvatting: In het eerste jaar heeft 65% van de leerlingen een keer een TOP-traject gevolgd. Alle schoolniveaus zijn vertegenwoordigd in de TOP-trajecten, maar in verhouding doen vmbo-leerlingen het meeste mee. De TOP-trajecten lijken met name populair in de eerste ronde van het eerste jaar.</p> <p>De voorkeur van 80% van de leerlingen gaat uit naar slechts drie TOP-trajecten: website bouwen, speksteen bewerken en Chinees. Een groot deel van de leerlingen zien de TOP-lessen vooral als iets leuks en iets dat afwisseling brengt. Vaak kiezen leerlingen voor een TOP-traject omdat het iets anders is dan school; ze waarderen de vrije keuze en het feit dat er geen huiswerk gemaakt hoeft te worden.</p> <p>Over het algemeen zijn de participerende leerlingen positief over de inhoud. Zij bleken over het algemeen tevreden met het aanbod. Het biedt voldoende afwisseling en het voldoet aan hun verwachting over het doel van de TOP-lessen. De leerlingen die niet mee doen aan de TOP-lessen (vooral tweede en derdejaars) hebben het idee dat TOP-trajecten niet leuk zijn en niks toevoegen. Deze leerlingen volgen liever DVZ-uren zodat ze thuis minder huiswerk moeten maken.</p> <p>De leerlingen gaven voornamelijk aan vakspecifieke kennis en vaardigheden te hebben geleerd. Daarnaast gaven leerlingen aan iets te</p> | <p>Het TOP-uren onderzoek werd uitgevoerd; voorbereiding op de eindrapportage.</p> |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | <p>hebben geleerd over hun eigen capaciteiten en interesses. Over het algemeen vinden leerlingen het moeilijk om leeropbrengsten te zien en te benoemen die de context van het specifieke vak overstijgen. De leerlingen vinden de TOP-trajecten wel leerzaam, maar zien het toch voornamelijk als beter worden op een vakgebied.</p> <p>Voor een deel lijken de TOP-trajecten goed te passen binnen de Transparante school; er wordt een grotere diversiteit aangeboden aan leerlingen die dat willen. Het is daarmee een verrijking van het kerncurriculum. Het doel om de buitenwereld de school binnen te halen wordt minder duidelijk bereikt. Leerlingen lijken de transfer tussen wat ze in de TOP-trajecten leren en wat ze daar buiten school mee kunnen zelf niet te maken en een deel van de leerlingen ziet de TOP-trajecten als gewoon school.</p> <p>Ook wat talentontwikkeling betreft voldoen de TOP-trajecten voor een deel aan de verwachtingen. De TOP-trajecten bieden afwisseling en lijken bij te dragen aan de motivatie van leerlingen voor school. Leerlingen vinden de TOP-trajecten leuk en uitdagend en leren op deze manier iets over hun eigen interesses. Verder lijkt het er op dat de TOP-trajecten wel een aanzet kan zijn tot een brede talenontwikkeling, maar dat dit beperkt blijft tot een kennismaking met nieuwe leergebieden.</p> <p>Voor veel leerlingen en een deel van de stuurgroepleden voldoen de TOP-uren aan hun verwachtingen. De TOP-trajecten zijn leuk, afwisselend en bieden gemotiveerde leerlingen de mogelijkheid om kennis te maken met nieuwe leergebieden.</p> | |
| 2 | <p>Schoolbreed onderzoek Draagt de Transparante school bij aan het betekenisvol leren, het welbevinden en de motivatie van de leerlingen?</p> | <p>De stuurgroep heeft in juli 2008 een stuk geschreven over haar visie op de Transparante school (zie bijlage 1). In het onderzoeksplan wordt de Transparante school gekarakteriseerd door drie kernbegrippen: betekenisvol leren, welbevinden en motivatie. De school (bij monde van de stuurgroep) heeft het begrip 'Transparante school' opgevat als een dynamisch begrip dat steeds in ontwikkeling is. In het visiestuk definieert de stuurgroep de Transparante school als een school die op een open manier in de</p> | <p>Verslag Focus-onderzoek "Talentontwikkeling binnen de Transparante school"</p> |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | <p>samenleving staat. Een Transparante school leidt tot zelfbewuste leerlingen en docenten met een maatschappelijk betrokken houding. De Transparante school vormt een leef-, werk- en leergemeenschap waarin verbondenheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid kernbegrippen zijn. Een Transparante school betekent voor de leerling dat het leren op een betekenisvolle manier plaatsvindt. De samenhang tussen leerstof, beroep, maatschappij en persoonlijke kwaliteiten is duidelijk. De Transparante school wordt gekenmerkt door de aandacht voor diversiteit: er wordt rekening gehouden met de verschillen in en de uiteenlopende talenten van leerlingen en medewerkers. De begeleiding voor de leerling is op maat. Daarnaast werkt iedere medewerker (docenten en leidinggevenden) aan de eigen professionaliteit.</p> <p>Schoolbreed is het onderzoek naar de Transparantie school gericht op het leerlingniveau. Alle leerlingen uit de eerste en tweede klassen hebben een vragenlijst ingevuld. Op dit moment vindt het “opschonen” van de databestanden (i.e. databestanden gereed maken voor de statistische analyses) plaats.</p> | |
| 3 | <p>Deelprojecten: Vragen per niveau</p> <p>Niveau 1. Beschrijving ontwerp zoals bedoeld:</p> <p>1. Wat zijn de leerdoelen en didactische verantwoording van het project?</p> <p>2. Hoe past het project binnen de Transparante school, met name hoe draagt het project bij aan de open leergemeenschap, betekenisvol leren en aan diversiteit?</p> <p>3. Welke bijdrage beoogt het project te leveren aan talentontwikkeling?</p> <p>Niveau 2. Uitgevoerd curriculum:</p> | <p>De docentonderzoekers werken op dit moment aan hun rapportages. De data zijn nog niet geheel verwerkt en/of geanalyseerd. Voorlopige resultaten en conclusies zijn opgenomen in korte tussenrapportages (zie bijlagen 4).</p> <p>1. Peersupport</p> <p>Niveau 1:</p> <p>Bij peersupport ondersteunen leerlingen andere leerlingen. Leerlingen delen hun kennis en talenten en maken daarmee de school transparanter.</p> <p>Einddoel: Er gaat een beter sociaal klimaat heersen binnen de school, door middel van zorg, respect en betrokkenheid voor de medeleerling.</p> <p>Leerdoelen en competenties zijn uitgewerkt voor peerleaders (gastheer/gastvrouw voor de brugklasleerlingen; de begeleiding vindt klassikaal plaats) en peertutoren (dit zijn leerlingen uit de bovenbouw, die medeleerlingen, uit de klassen 1 t/m 3 individueel begeleiden bij diverse activiteiten).</p> <p>De rol uit het leerlingportfolio waarop het deelproject is gericht is: “Ik als</p> | <p>Vorbereiding van de onderzoeksplannen en onderzoeksvragen voor de deelprojecten door de docent-onderzoekers in samenwerking met de ILO-onderzoekers.</p> |

| | | |
|---|--|--|
| <p>4. Verloopt het implementatieproces volgens plan?</p> <p>Niveau 3. Talentontwikkeling bij leerlingen:</p> <p>5. Wat hebben de leerlingen geleerd over de wereld en/of zichzelf?</p> <p>6. Welke talenten hebben de leerlingen tijdens deelname aan het deelproject ontdekt en ontwikkeld? En in welke mate?</p> | <p>docent en coach”.</p> <p>Competenties voor peerleaders: presenteren, reflecteren, observeren, communiceren, organiseren, analyseren van sociaal gedrag, onderhandelen, begeleiden/coachen, initiatief nemen.</p> <p>Competenties voor peertutoren: communiceren, reflecteren, samenwerken, overtuigen, presenteren, initiatief nemen, plannen en organiseren. (Zie A4 met voorlopig verslag).</p> <p>2. Leerlingen en onderwijzend leren</p> <p>Niveau 1: Kennis die binnen het vakspecifieke curriculum is opgedaan door DVC-leerlingen (> 2e jaars) wordt vrijwillig doorgegeven aan leerlingen van de basisschool. De leerlingen maken deel uit van een open leergemeenschap, d.i. is een leernetwerk voor leerlingen binnen maar ook buiten de school. De school wordt daarmee transparanter. Door hun deelname werken de leerlingen aan hun algemene competenties van “ik als docent”: Communiceren, Reflecteren, Plannen en organiseren, Presenteren, Samenwerken</p> <p>Niveau 2: Het implementatieproces verliep trager dan verwacht door tijdgebrek, door het vinden van overlegmomenten, door moeilijkheden in te plannen in rooster van de basisscholen en door ziekte van deelprojectleider. Leerlingen en docenten lijken erg enthousiast. (Zie A4 met voorlopig verslag).</p> <p>3. Virtuele en fysieke uitwisseling met Marokko</p> <p>Niveau 1: In het project wisselen leerlingen verhalen en ervaringen uit rondom het thema ‘burgerschap en identiteit’, via email, webcam, Skype, videoconferencing etc., als onderdeel van een schoolvak of project. Doel van het project is leerlingen uit verschillende landen/culturen met elkaar kennis te laten maken en inzicht te geven in de leefwereld van de ander (de interculturele dialoog) en zo vooroordelen of gebrek aan kennis over en weer te bestrijden. De leerlingen verkrijgen kennis over het thema ‘burgerschap en identiteit’ en het is de bedoeling dat de wederzijdse inlevingsvermogen van de</p> | |
|---|--|--|

| | | |
|--|---|--|
| | <p>leerlingen zou moeten groeien. Bovendien is de verwachting dat er milieubewustzijn wordt gecreëerd bij de deelnemende leerlingen of dat het bij hen toeneemt, en dat interesse voor het eigen toekomstperspectief gewekt wordt. Bij alle subthema's en acties die er ondernomen worden hoort passend taalgebruik in de doeltaal, zo bouwen de leerlingen hun Franse vocabulaire verder op.</p> <p>Door hun contacten met scholen uit een ander land maken de leerlingen deel uit van een open leergemeenschap. Daarnaast leren ze om hun nieuw verworven kennis en vaardigheden daadwerkelijk in te zetten voor tastbare projecten zoals inzamelacties, waarvoor zij formeel en passend leren communiceren in een vreemde taal.</p> <p>De volgende competenties komen terug in de leerdoelen: kritisch zijn, instructies en procedures opvolgen, plannen en organiseren, samenwerken, communiceren, reflecteren en presenteren. (Zie A4 met voorlopig verslag).</p> <p>4. Virtueel museum</p> <p>Niveau 1:</p> <p>De leerlingen creëren een eigen virtuele museale omgeving op internet, ontwerpen en geven vorm aan kunst en moeten het virtueel museum succesvol laten draaien. De leerlingen presenteren, analyseren, beschrijven en verhandelen hun eigen en andermans kunst. Door dit online te presenteren breiden de leerlingen ook hun ICT-vaardigheden uit.</p> <p>Dit deelproject draagt bij aan de Transparante school, omdat het de muren van de school figuurlijk weghaalt: de kunst die anders versholven blijft achter de gevel van de school, wordt tentoongesteld op het voor iedereen toegankelijke internet. Daarnaast is er sprake van een open leergemeenschap: voor alle deelnemende leerlingen wordt een leernetwerk gecreëerd en het project is toegankelijk voor alle leerlingen. Iedere leerling draagt bij aan een gezamenlijk eindproduct. De leerlingen kunnen werken aan diverse talenten die niet in het reguliere curriculum aan bod komen. Zo kunnen zij zich ontwikkelen op het gebied van creativiteit (kunstontwikkeling en vormgeving) en analyseren van kunst. Het project is gericht op de rol 'ik als kunstenaar' uit het leerlingportfolio. De beoogde competenties binnen dit project zijn: creativiteit, plannen, samenwerken, analyseren en presenteren (Zie A4 met voorlopig verslag).</p> | |
|--|---|--|

| | | | |
|---|---|---|--|
| | | | |
| 4 | <p>Vergelijkende casestudy Welk proces van schoolontwikkeling voltrekt zich in de school in relatie tot de expeditie?</p> | <p>In de interviews stonden drie vragen centraal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe ontwikkelt zich de focus van de vernieuwing en hoe wordt daar naar toe gewerkt? 2. Welk accent leg je in de aansturing en hoe ben je daarbij gericht op het creëren van condities voor duurzame vernieuwing? 3. Welke rol speelt volgens jou het onderzoek in inhoudelijk en strategisch opzicht bij de vernieuwing? <p>De resultaten kunnen als volgt worden samengevat: De stuurgroep heeft grote vorderingen gemaakt in zowel de visie op de inhoud van de innovatie als de wijze waarop het proces wordt aangestuurd. Een belangrijke strategie is het gesprek: ook al kost dat tijd, het blijkt wel effectief. Ook worden er stappen gezet om verbreding van de innovatie naar het reguliere onderwijs mogelijk te maken en om het doen van onderzoek te kunnen continueren in de school. Verder lijkt de externe PR zich nog steeds goed te lonen: het Da Vinci staat in het nieuws. Of ze ook de intern de harten van het overig personeel weten te winnen, moet nog gaan blijken, maar de stuurgroep is wat dat betreft in elk geval niet afwachtend. Blijven praten, lijkt het devies, en zorgen dat anderen gaan praten (vestigingsmanagement, afdelingsleiders, docenten in de kantine). Zal die communicatie uiteindelijk zorgen voor de zo gewenste olievlek? De samenvatting is onderdeel van een uitgebreider terugkoppelingsverslag (zie bijlage 5).</p> | <p>De eerste ronde interviews met de stuurgroep en de vestigingsdirecteur werd uitgevoerd, de resultaten zijn schriftelijk en mondeling teruggekoppeld naar de school.</p> |

Tabel 5

Overige bevindingen op basis van het onderzoek t/m 30/9/2009 (los van de onderzoeksvragen)

De docent-onderzoekers vormen een actief en welwillend onderzoeksteam en is er sprake van een grote eigenheid. In het eerste onderzoeksjaar (2007-2008) was de school erg zoekende naar de eigen visie betreffende de 'transparante school' en 'talentontwikkeling'.

Deze verkenning heeft geleid tot een visiestuk en heeft zeker bijgedragen aan de ingezette onderzoeksactiviteiten, maar heeft weliswaar ook een vertraging opgeleverd voor het onderzoekstraject. Onderzoeksactiviteiten waren al in voorbereiding terwijl de visie van de stuurgroep nog moest kristalliseren. Goed onderzoek uitvoeren vergt veel tijd, met name in de voorbereidingsfase.

De scholing van de onderzoek-docenten bleek een goede tijdsinvestering: de docenten krijgen hierdoor een onderzoeksmatige houding en zij verrichten zelf veel onderzoeksmatig werk (zie de tussenrapportages geschreven door de docent-onderzoekers).

De betrokken scholen in de vergelijkende case-study blijken op voorhand niet direct belang te hebben bij dit deel van de Expeditie. De aard en fase van de innovatie en de schoolcontext wijken op veel punten van elkaar af.

Tabel 6

Concrete opbrengsten (1/10/2008 t/m 30/9/2009)¹

| (kruis aan) | Soorten opbrengsten | Titel |
|-------------|---|---|
| X | Artikel(en) ORD-proceedings | Schuitema, J., Emmelot, Y., Ledoux, G. & Oostdam, R. (2009). <i>Talenten Ontwikkelen door Prestaties: de positie, inrichting en functie van TOP-trajecten in het curriculum</i> |
| X | Rapportage(s): Verslag Top-onderzoek 1. Populaire samenvatting 2. Volledig verslag 3. Visie-stuk van stuurgroep (Transparante school) 4. Visie-stuk van stuurgroep (Leerlingportfolio) | 1. Schuitema, S., Schenke, W., van der Voort, M., Baardman, E. (2009). <i>Onderzoek naar de TOP-trajecten: Talenten ontdekken op het Da Vinci College.</i> 2. Schuitema, J., Schenke, W., van der Voort, M., Baartman, E. (2009). <i>Talenten ontdekken op verschillende gebieden: onderzoek naar de TOP-trajecten op het Da Vinci College.</i> 3. <i>Stuurgroep. Visie op de Transparante School</i> (juli 2008) 4. <i>Stuurgroep. Rollen en competenties in het leerlingportfolio.</i> |

¹ Stuur de opbrengsten (indien mogelijk digitaal) als bijlagen mee bij dit format

| | | |
|---|------------------------|--|
| | | |
| X | Product(en) Website | www.expeditie-davinci.nl . |
| X | Presentatie(s): | Schoolconferentie Onderwijs Research Dagen |

Tabel 7

| Stagnatie/wijzigingen van activiteiten, zoals vermeld in activiteitenplan 2008/2009, reden daarvan en wel/niet overhevelen | | | |
|---|---|-------------------------|--|
| Gestagneerde/gewijzigde activiteit 2008/2009 | Reden van stagnatie/wijziging | Kosten + dagen | Overhevelen van activiteit naar 2009/2010? (kies "ja" of "nee")² |
| Het rapporteren over de deelprojecten door de docent-onderzoekers is verschoven door de school van oktober 2009 naar december 2009. | In de aangepaste planning van de school (zie bijlage 6) staan de rapportages gepland in december. Deze kleine vertraging is ontstaan omdat tijdens het uitwerken van de deelprojecten en onderzoeksplannen, ook nog gedacht werd over de invulling van de concepten 'Transparante school' en 'talentontwikkeling'. Daarnaast gaat de school op een dynamische manier om met deze concepten. | Ten laste van de school | n.v.t. |

² Indien "ja": Activiteiten die vermeld waren in het activiteitenplan 2008/2009 en door omstandigheden niet uitgevoerd konden worden, maar wel nog uitgevoerd gaan worden, mogen overgeheveld worden naar het activiteitenplan 2009/2010. Deze activiteiten moeten uiterlijk 1/10/2010 uitgevoerd zijn; dus naast de reeds geplande activiteiten van 2009/2010. Neem deze activiteit ook op in de kolom 'nieuwe activiteit 2009/2010' van tabel 9.

Indien "nee" dan zijn er 3 opties:

- 1) Als deze gestagneerde/gewijzigde activiteit reeds in het jaar 2008/2009 is vervangen door een andere activiteit, maak dit dan duidelijk door de andere activiteit in tabel 3 te beschrijven.
- 2) Als deze gestagneerde/gewijzigde activiteit niet in het jaar 2009/2010 uitgevoerd gaat worden, maar wel vervangen wordt door een nieuwe activiteit, zet de nieuwe activiteit dan in de kolom 'nieuwe activiteit 2009/2010' van tabel 9 en zet de gestagneerde/gewijzigde activiteit ook in tabel 9 bij 'gewijzigde/te vervallen activiteit', zodat we weten door welke nieuwe activiteit de gewijzigde activiteit vervangen wordt.
- 3) Als deze gestagneerde/gewijzigde activiteit niet in jaar 2009/2010 uitgevoerd gaat worden, worden de kosten in mindering gebracht van het resterende bedrag dat de onderzoekers nog over 2008/2009 ontvangen.

| | | | |
|--|--|---|-----|
| | Op de school werden de deelprojecten voor de eerste keer uitgevoerd en is het implementatieproces niet altijd verlopen zoals verwacht (verslagen in voorbereiding). Verder speelde dat de onderzoeksassistenten met enige vertraging de data hebben verwerkt. | Opgeschoven in de tijd van juni naar augustus/september | nee |
| Ook het rapporteren over het schoolbrede onderzoek (door onderzoekers), dat gepland stond in september 2009 is verschoven naar december 2009. | Dit heeft te maken met personele wisselingen binnen het ILO. Nieuwe ILO-onderzoekers werken zich in deze periode in. En hoewel de overgang soepel verloopt, kost dit toch wat extra tijd in de planning, die we nu proberen in te lopen. | Dit wordt intern op het ILO opgelost. | nee |
| In het oorspronkelijke onderzoeksplan van het deelproject LOL stond "het uitvoeren van observaties" vermeld. Deze metingen zijn niet uitgevoerd. | De observaties zijn niet uitgevoerd en dit heeft vooral met het vertraagde implementatieproces van het deelproject, en met roosterbelemmeringen te maken. | n.v.t. | nee |

Tabel 8

(indien van toepassing) Gewijzigde onderzoeksvraag(en)/ probleemstelling(en) voor jaar 2009/2010 en reden voor wijziging

Het volgen van vier deelprojecten, die ook nog eens opgestart moesten worden, bleek erg arbeidsintensief. In het onderzoeksteam wordt nu gesproken om in het Expeditiejaar 2009-2010 het onderzoek te beperken tot twee projecten. Deze keuze biedt drie voordelen:

- 1) de uitgekozen deelprojecten worden nu nog nauwkeuriger gevolgd wat een verdieping van het onderzoek met zich meebrengt.
- 2) de docent-onderzoekers kunnen met de senior-onderzoekers investeren in de analyse, synthese en rapportage van het schoolbrede onderzoek
- 3) er komt zo meer tijd vrij voor de disseminatie.

De keuze voor twee deelprojecten betekent nieuwe vragen binnen het onderzoeksteam:

1. Welke deelprojecten worden gekozen (en waarom)?
2. Is een bijstelling van de onderzoeksvragen binnen het gekozen deelprojecten nodig naar aanleiding van de gevonden resultaten uit het vorig onderzoeksjaar (2008-2009)?

De concrete vraagstellingen kunnen pas vorm krijgen wanneer de rapportages van het onderzoeksteam verder gevorderd zijn.

Tabel 9

| Wijzigingen in activiteitenplan 1/10/2009 t/m 30/09/2010³ | | | | | |
|---|----------------|---|-----------------------|---|-----------------------|
| Nieuwe activiteit 2009/2010 (zie bijlage) | Periode | Opbrengsten nieuwe activiteit | Kosten + dagen | Gewijzigde/ te vervallen activiteit | Kosten + dagen |
| Het volgen van twee deelprojecten. Geen extra kosten en dagen, wordt bekostigd uit het niet meer volgen van twee deelprojecten en kleine verschuivingen (zie bijlage 9). | 2009-2010 | Verdieping van het onderzoek | | Twee deelprojecten worden niet meer gevolgd | |
| Gezamenlijke betrokkenheid bij schoolbrede onderzoek Geen extra kosten en dagen, wordt bekostigd uit het niet meer volgen van twee deelprojecten en kleine verschuivingen (zie bijlage 9). | 2009-2010 | Gedragen synthese van onderzoeksbevindingen | | | |
| Meer aandacht voor disseminatie Geen extra kosten en dagen, wordt bekostigd uit het niet meer volgen van | 2009-2010 | Olievlek werking op de school, draagt bij aan professionalisering docententeam en transparantie op de school. | | | |

³ In 2008/2009 hebben jullie een activiteitenplan ingediend voor het jaar 2008/2009 en voor het jaar 2009/2010. Aangezien we ons kunnen voorstellen dat sommige activiteiten voor 2009/2010 wijzigen, kunnen jullie in deze tabel aangeven in de kolom 'gewijzigde/te vervallen activiteit' welke activiteit gewijzigd wordt en in de kolom 'nieuwe activiteit 2009/2010' welke activiteit hiervoor in de plaats komt.

| | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|
| twee deelprojecten en kleine verschuivingen (zie bijlage 9). | | | | | |
| | | | | | |

Tabel 10

| Ondertekening | |
|---|-----------------------|
| Naam onderzoeker (projectleider) | Dr S.V. Blom |
| Datum | Amsterdam, 09-11-2009 |

Mail dit format + bijlagen van opbrengsten e.d. naar Maartje Smeets: maartjesmeets@vo-raad.nl

Lijst van toegevoegde bijlagen:

Bijlage 1:

Stuurgroep Da Vinci College. *Visie op de Transparante School* (juli 2008)

Bijlage 2:

Stuurgroep Da Vinci College. *Rollen en competenties in het leerlingportfolio*.

Bijlage 3:

Schuitema, J., Schenke, W., van der Voort, M, Baartman, E. (2009). *Talenten ontdekken op verschillende gebieden: onderzoek naar de TOP-trajecten op het Da Vinci College*. Afgerond verslag.

Bijlage 4:

Tussenrapportages Docentonderzoekers (A4 met voorlopig verslag).

4.1 Peersupport

4.2 Leerlingen en onderwijzend leren

4.3 Virtuele en fysieke uitwisseling met Marokko

4.4 Virtueel museum

Bijlage 5:

Femke Geijssel. *DDD – vergelijkende casestudie Da Vinci en IJburg. Samenvatting van de interviewronde van maart 2009*.

Bijlage 6:

Wouter Schenke. *Activiteitenplan Onderzoek 2009-2010*.

Bijlage 7:

Schuitema, J., Emmelot, Y., Ledoux, G. & Oostdam, R. (2009). *Talenten Ontwikkelen door Prestaties: de positie, inrichting en functie van TOP-trajecten in het curriculum*

Paperpresentatie OnderwijsResearchdagen.

Bijlage 8:

Schuitema, S., Schenke, W., van der Voort, M., Baardman, E. (2009). *Onderzoek naar de TOP-trajecten: Talenten ontdekken op het Da Vinci College*. Populaire Samenvatting.

Bijlage 9:

Gewijzigde planning 2009-2010